

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 246/2023-11

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou BIZOŇ & PARTNERS, s. r. o., Hviezdoslavovo námestie 25, Bratislava, IČO 36 833 533, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Michal Bizoň, LL.M., proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 4 Obdo 66/2022 z 15. decembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 5. apríla 2023 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) č. k. 4 Obdo 66/2022 z 15. decembra 2022 (ďalej len „napadnuté rozhodnutie“). Zároveň navrhuje, aby ústavný súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že žalobou z 29. apríla 2015 sa žalobca domáhal proti sťažovateľovi ako žalovanému vydania zmenkového platobného rozkazu, ktorým by mu bola uložená povinnosť zaplatiť zmenkovú sumu 40 500 eur s príslušenstvom. Okresný súd Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) vydal 21. mája 2015 zmenkový platobný rozkaz, proti ktorému podal sťažovateľ námietky. Následne okresný súd rozsudkom z 2. augusta 2018 zrušil zmenkový platobný rozkaz v časti 6 % ročného úroku zo sumy 60 500 eur od 1. mája 2012 do 25. septembra 2014 a konanie v tejto časti zastavil, vo zvyšnej časti ponechal zmenkový platobný rozkaz v platnosti a žalobcovi priznal proti sťažovateľovi nárok na náhradu trov konania, ktoré nasledovalo po vydaní

zmenkového platobného rozkazu, v rozsahu 100 %. Sťažovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie a Krajský súd v Bratislave rozsudkom z 19. septembra 2019 odvolaním napadnutý rozsudok potvrdil a žalobcovi priznal nárok proti sťažovateľovi na plnú náhradu trov odvolacieho konania. O sťažovateľom podanom dovolaní rozhodol najvyšší súd napadnutým rozhodnutím z 15. decembra 2022 (právoplatným 3. februára 2023), a to tak, že ho odmietol ako podané po lehote a žalobcovi priznal proti sťažovateľovi nárok na náhradu trov dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti poukazuje na skutočnosti opísané v bode 13 napadnutého rozhodnutia, a to tak, že „*súd prvej inštancie najprv za deň doručenia Odvolacieho rozhodnutia Sťažovateľovi považoval 04.12.2019, ku ktorému aj pôvodne vyznačil doložku právoplatnosti Odvolacieho rozhodnutia. Táto bola dňa 06.05.2022 súdom prvej inštancie na pokyn Najvyššieho súdu opravená na deň 18.11.2019, kedy malo byť Odvolacie rozhodnutie podľa doručienky založenej na č. 1. 282 doručené vtedajšiemu právnenému zástupcovi [REDAKOVANÉ]*“. Advokát [REDAKOVANÉ] (ďalej len „pôvodný právny zástupca“) so sťažovateľom v priebehu prvoinštančného ani odvolacieho konania nekomunikoval, neinformoval ho ani o vydaní prvoinštančného rozhodnutia a ani odvolacieho rozhodnutia. Sťažovateľ sa o predmetných rozhodnutiach dozvedel od žalobcu, a preto proti pôvodnému právnenému zástupcovi podal sťažnosť na Slovenskej advokátskej komore, ktorá ho uznala za vinného z disciplinárneho previnenia a uložila mu disciplinárne opatrenie, a to peňažnú pokutu. Následne nový právny zástupca sťažovateľa pre účely podania dovolania telefonicky kontaktoval okresný súd, ktorý mu poskytol informáciu, že rozhodnutie odvolacieho súdu bolo pôvodnému právnenému zástupcovi sťažovateľa doručené 4. decembra 2019. Vychádzajúc z tejto informácie, podal sťažovateľ dovolanie 30. januára 2020, t. j. päť dní pred uplynutím dvojmesačnej zákonnej lehoty.

4. Porušenie označených práv sťažovateľ odôvodňuje skutočnosťou, že „*Najvyšší súd ho pred vydaním Napadnutého rozhodnutia neinformoval, že došlo k oprave doložky právoplatnosti Odvolacieho rozhodnutia. Sťažovateľ sa totiž pri podaní dovolania spoliehal na informáciu poskytnutú priamo Okresným súdom Bratislava V, o ktorej hodnovernosti nemal (vtedy) žiaden rozumný dôvod pochybovať. Ak by Sťažovateľ vedel, že došlo k oprave doložky právoplatnosti, mohol ešte požiadať o odpustenie zmeškania lehoty. Sťažovateľ je presvedčený, že nesprávna informácia o dátume doručenia rozhodnutia poskytnutá súdom v spojení s disciplinárnym previnením advokáta je dostatočne ospravedliteľným dôvodom na aplikáciu § 122 Civilného sporového poriadku. Ale keďže Sťažovateľ o oprave doložky právoplatnosti Odvolacieho rozhodnutia nebol informovaný, bolo mu zmarené právo požiadať o odpustenie zmeškania lehoty. Takto sa dôvera v justíciu rozhodne nebuduje. Najvyšší súd sa to zrejme pokúsil prekonať uvedeným v bode 14 Napadnutého rozhodnutia, ako keby oprava doložky právoplatnosti ani nemala byť podstatná. Toto odôvodnenie je ale irelevantné, pretože z bodu 8 dovolania bolo jednoznačné, že Sťažovateľ pri výpočte konca lehoty na podanie dovolania nevychádzal z dátumu právoplatnosti Odvolacieho rozhodnutia, ako platilo za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, ale z dátumu doručenia. Tieto dátumy by navyše mali byť totožné vzhľadom na § 227 ods. 2 Civilného sporového poriadku.*“.

III. Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Predmetom ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho v petite ústavnej sťažnosti označených práv napadnutým rozhodnutím, s ktorého záverom o odmietnutí dovolania ako podaného po lehote nesúhlasí.

6. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje zásadná odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97), a preto ich namietané porušenie možno preskúmať spoločne.

7. Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú [čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012)].

8. Z judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 159/08, IV. ÚS 596/2012, III. ÚS 365/2017) vyplýva, že otázku posúdenia prípustnosti dovolania rieši zákon. Posúdenie splnenia zákonných predpokladov (podmienok) prípustnosti dovolania s negatívnym výsledkom nemôže viesť k záveru o porušení práv sťažovateľa v prípade, ak zákonné pravidlá dovolania nepripúšťajú. Postup súdu v súlade so zákonom preto ani nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia práva sťažovateľa.

9. Najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí konštatoval, že *„lehota na podanie dovolania by žalovanému uplynula dňa 18.01.2020, ktorý však pripadol na sobotu, preto posledný deň lehoty pripadol na najbližší nasledujúci pracovný deň, ktorým bol pondelok 20.01.2020. Žalovaný podal svoje dovolanie elektronicky dňa 30.01.2020, teda po zákonnej dvojmesačnej lehote na podanie dovolania.*

13. *Žalovaný v dovolaní nesprávne uvádza, že rozsudok odvolacieho súdu mu bol doručený dňa 04.12.2019 a lehota na podanie dovolania mu preto uplynula, až dňa 04.02.2020. Dátum 04.12.2019 je ale dátum pôvodne nesprávne vyznačenej právoplatnosti rozsudku odvolacieho súdu, ktorý bol súdom prvej inštancie dňa 06.05.2022 opravený. Z obsahu súdneho spisu nevyplýva, že by bol dňa 04.12.2019 rozsudok odvolacieho súdu doručovaný žalovanému, naopak z obsahu súdneho spisu jednoznačne vyplýva, a to konkrétne z doručenky založenej na č. l. 282, že dňa 18.11.2019 bol rozsudok odvolacieho súdu doručený právnemu zástupcovi žalovaného [REDAKOVANÉ]. Uvedený dátum osvedčuje nielen dátum uvedený v podpisovej časti doručenky, ale aj dátum uvedený na dennej pečiatke dodacej pošty.*

14. *Najvyšší súd uvádza, že na rozdiel od predchádzajúcej právnej úpravy obsiahnutej v zákone č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, kde lehota na podanie dovolania plynula od právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, podľa právnej úpravy obsiahnutej v Civilnom sporovom poriadku už dátum nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia odvolacieho súdu pre plynutie lehoty na podanie dovolania nie je podstatný a rozhodný je jedine dátum doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu dovolateľovi.“*

10. Sťažovateľ v rámci odôvodnenia ústavnej sťažnosti v zásade ani nebrojí proti napadnutému rozhodnutiu, proti tomu ako dovolací súd rozhodol, ale svoje námietky smeruje proti postupu,

ktorý predchádzal jeho vydaniu, ktorý však neatakujú ústavnou sťažnosťou v jej petite. Dovolaciemu súdu vyčíta, že ho pred vydaním napadnutého rozhodnutia neinformoval, že došlo k oprave doložky právoplatnosti odvolacieho rozhodnutia, pričom však dovolací súd takúto povinnosť objektívne (podľa platného a účinného procesného predpisu) nemal. V nadväzujúcom kontexte (bez priameho vplyvu na primárne prezentovaný záver) vo vzťahu k eventuálnemu interpretačnému nadštandardu potom platí, že dovolací súd nemal ako predpokladať, že pôvodný právny zástupca so sťažovateľom nekomunikuje, a teda že by existovala nevedomosť sťažovateľa o tom, kedy bolo rozhodnutie odvolacieho súdu doručené sťažovateľovi, od čoho sa následne odvíjala lehota na podanie dovolania.

11. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

12. Ústavný súd pri preskúmaní napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný či arbitrárny postup dovolacieho súdu, t. j. taký jeho postup, ktorý by nemal oporu v zákone. Sťažovateľ totiž v konaní pred ústavným súdom neuviedol žiadnu ústavnoprávne relevantnú argumentáciu, na základe ktorej by ústavný súd mohol a mal dospieť k záveru o porušení jeho práv napadnutým rozhodnutím. Právny záver najvyššieho súdu, podľa ktorého bolo dovolanie odmietnuté ako podané po lehote, opierajúc sa o dátum doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu dovolateľovi (resp. jeho pôvodnému právnenému zástupcovi), a nie o dátum pôvodne nesprávne vyznačenej právoplatnosti odvolacieho rozhodnutia, je z pohľadu ústavného súdu ústavne udržateľný.

13. Sumarizujúc už uvedené, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako zjavne neopodstatnenú.

14. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže ich posudzovanie je viazané na vyslovenie porušenia označených práv a slobôd, k čomu v tomto prípade nedošlo. Ústavný súd sa nezaobera ani ďalšími možnými nárokmi sťažovateľa, ktoré vyplývajú z dotknutej situácie proti pôvodnému právnenému zástupcovi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. mája 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu